

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права
та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права
та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.
Голова: Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Суми – 2021

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Адміністративний процес
Викладач (-и)	Апаров Андрій Миколайович, д.ю.н., професор, професор кафедри
Профайл викладача (-ів)	https://law.sspu.edu.ua/main/vykladachi-ta-spivrobotnyky
Контактний тел.	+38 095 260 11 88
E-mail:	atorney@i.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/index.php?categoryid=74
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Адміністративний процес» взаємопов'язане зі сферою суспільних правовідносин, що виникають між суб'єктами публічного адміністрування (органи влади, їх посадові особи, судові установи), з одного боку, та фізичними чи юридичними особами – з іншого, щодо визнання, реалізації, захисту, охорони прав і законних інтересів особи та держави у сфері публічних відносин, розгляду й вирішення адміністративних справ у порядку, визначеному нормами адміністративно-процесуального законодавства.

Мета і завдання дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Адміністративний процес» є формування у здобувачів вищої освіти належного рівня правових знань, системи професійних навичок та умінь щодо практичного застосування положень адміністративно-процесуального законодавства в повсякденному житті.

При викладанні курсу згідно з вимогами освітньо-професійної програми ставляться наступні **завдання**:

- надати студентам теоретичні знання щодо правового регулювання суспільних відносин нормами адміністративно-процесуального права та нормами національного законодавства України;

- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні способи реалізації (використання/застосування) адміністративно-процесуальних правових норм, а також основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту порушених прав, свобод та інтересів у відповідній сфері суспільних відносин;

- навчити студентів застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери адміністративно-процесуальних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних (фахових) компетентностей** спеціальності:

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни**Обсяг дисципліни**

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	20 год.
практичні заняття/ семінарські	20 год.
консультації	2 год.
самостійна робота	78 год.

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/ вибіркова
2023/2024	3	6-й	4 кредити/ 120 год.	2	Екзамен	Обов'язкова

Структура дисципліни

Назва теми	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		Л	С	С.Р.
Модуль 1				
Тема 1. Поняття адміністративного процесуального права	14	2	2	10
Тема 2. Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні відносини	16	2	4	10
Тема 3. Суб'єктний склад адміністративно-процесуального права	16	4	2	10
Тема 4. Правова природа адміністративного процесу	14	2	2	10
Разом за модулем 1	70	10	10	40
Модуль 2				
Тема 5. Адміністративне судочинство	16	2	2	8
Тема 6. Провадження у сфері публічного адміністрування	16	4	2	10
Тема 7. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	12	2	4	10
Тема 8. Правові особливості окремих видів адміністративних проваджень та процедур	14	2	2	10
Разом за модулем 2	58	10	10	38
Усього годин	118	20	20	64
Консультації	2			
Разом	120			

Результати навчання

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 18. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 20. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 24. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Тематичний план вивчення дисципліни

Інформаційно-програмний зміст та план лекційних занять навчальної дисципліни «Адміністративний процес» має наступний вигляд:

Модуль 1

Тема 1. Поняття адміністративного процесуального права

Тема 2. Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні відносини

Тема 3. Суб'єктний склад адміністративно-процесуального права

Тема 4. Правова природа адміністративного процесу

Модуль 2

Тема 5. Адміністративне судочинство

Тема 6. Проведення у сфері публічного адміністрування

Тема 7. Проведення у справах про адміністративні правопорушення

Тема 8. Правові особливості окремих видів адміністративних проваджень та процедур

Політика дисципліни

Навчальний процес передбачає роботу в колективі. Під час лекційних занять здобувачі вищої освіти ведуть конспект з відповідної теми. З метою кращого засвоєння теоретичного матеріалу під час занять лектор веде діалог з аудиторією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивного спілкування та обговорення тематики дисципліни.

Усі завдання, передбачені силабусом, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час навчального процесу беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань практичного заняття;
- участь в активних формах навчання на практичних заняттях;
- розробка тематичних презентацій і кейсів;
- публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, есе, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять;
- інші здобутки з дисципліни.

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану основну та допоміжну навчальну й наукову літературу. Крім цього, вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії.

У межах курсу передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Академічна доброчесність

Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання екзамену здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS, то відповідні відомості наведені далі.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Модуль № 1	Модуль № 2		
35	40	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Апаров А. М. Адміністративно-процесуальне право: стан та перспективи розвитку: автореф. дис...д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Апаров Андрій Миколайович; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2015. 40 с.
2. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
3. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми : Сумський державний університет, 2019. 108 с
4. Адміністративне право України: підручник/І.Л. Бородін. К.: Алерта, 2019. – 548 с.
5. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.

Додаткова:

1. Конституція України.
2. Кодекс адміністративного судочинства України.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
4. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. № 1906-IV.
5. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI.
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV.
7. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 р. № 794-VII.

Інформаційні інтернет-ресурси:

1. <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. <https://minjust.gov.ua/>
5. <http://www.dkrp.gov.ua/>
6. <http://www.scourt.gov.ua/>
7. <http://court.gov.ua/>
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>